

# DÉLMAGYARORSZÁG

VILÁG PROLETÁRIAI, EGYESÜLJETEK!

78. évfolyam, 22. szám  
1988. január 27., szerda

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT  
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint  
Ára: 1.80 forint

## A fogyasztók érdekvédelméért

Tegnap, kedden tartotta ülését a városi népi ellenőrzési bizottság. A testület választ keresett arra a fontos kérdésre, hogy a használhatósági követelmények miképp érvényesülnek különböző fogyasztási cikkek-nél. Kőrüljárta azt a német is, megfelelően alakul-e a fogyasztók érdekvédelme, illetve hogy a megfelelő minőség folyamatos biztosítása, illetve a legjelentősebb hibák kiküszöbölése érdekében tettek-e intézkedéseket a társadalmi, gazdálkodó szervezetek? S amennyiben nem tettek: milyen állami és vállalati intézkedéseket kellene mielőbb foganatosítani.

Az 1986-tól a múlt év harmadik negyedévéig zajló vizsgálat keretében hat termelő vállalatnál (ebből négy kiskereskedelmi és három kereskedelmi egység) szemrevételezték a minőségi követelmények alakulását. Néhány termék útját az alapanyag-megrendeléstől és -gyártástól kezdve egészen a nagykereskedelmi forgalomba hozatalig nyomon kö-

### Ülést tartott a városi neb

vették. Megállapították, hogy a gyártóhoz szállított alapanyag esetenként nem felel meg a követelményeknek — mely tény mindennek nevezhető, csak éppen meglepőnek nem. Bár néha a közületi vevők magatartása is igen érdekes... A Fémtext Szövetkezet annak idején egy salgótarjáni üzemtől megvásárolt negyvennégy tonna szalagacélt — jóllehet tudták, hogy ez az alapanyag eleve nem alkalmas a gyártásra, illetve nem felel meg a szabványnak. Később, miután fölhasználni a terméket nem tudták — vissza is szállították származási helyére. Történt mindez 1986 végén... És ez csak egyetlen példa. Hány ilyen eset történt azóta?

Amíg hiánygazdálkodásról beszélünk, a minőség kérdése olykor csak másodlagos. Így azután előtérbe került az a szemlélet, mely szerint a semminél meg a rossz áru is jobb. A szovjet

kismotorkerékpárokat például változatlanul nagy iramban vesszük, jóllehet mindenki tudja, hogy használati értékük minimális. De úgy látszik, nem ez a fontos, hanem az, hogy az üzletekben legyen motorkerékpár. És így tovább...

Az ülésen javaslatként hangzott el, hogy a szocialista országokból származó termékek használhatóságának mértékét tüzetesebben meg kellene vizsgálni. A Riga, Komár, Verhovina kismotortípusokkal kapcsolatban: ha a szovjet partner minőségi árut kér, ugyanezt a magyar partner is megkövetelheti. S mivel a belkereskedelmi forgalomba kerülő külföldi és magyar termékek igen sokszor rossz minőségűek, mielőbb meg kellene teremteni a fogyasztói érdekvédelem reális lehetőségét. A javaslatokat a testület némi pontosítás és módosítás után elfogadta.

F. Cs.

## MNB-sajtótájékoztató

# Javulóban a gazdaság egyensúlyi helyzete

A gazdaság múlt évi teljesítményéről, a pénzügyi folyamatok alakulásáról, a bankrendszer tevékenységéről kedden sajtótájékoztatót tartott Timár Mátyas, a Magyar Nemzeti Bank elnöke.

Elmondotta: tavaly a gazdaság teljesítménye, a népgazdaság egyensúlya javult, nem sikerült azonban továbbra sem létrehozni a jövedelemtermelés és -felhasználás között a kívánt összhangot. Így a gazdaság stabilizálásához szükséges alapvető fordulat még nem következett be. A nemzetközi fizetési mérleg egyenlege a múlt évben — 1986-hoz képest — kedvezőbben alakult. A konvertibilis elszámolású viszonylatokban a folyó fizetési mérleg hiánya 900 millió dollár volt, míg 1986-ban a deficit elérte az 1,4 milliárd dollárt. A külkereskedelmi mérleg egyenlege is kedvezőbb lett az előző évinél, a cserearányok a nem rubelelszámolású kereskedelemben nem változtak, míg a rubelforgalomban javultak. Az ország idegenforgalmi bevételei rekordszintet értek el, az ebből származó aktívum pedig 365 millió dollárral javította a külgazdasági egyensúlyt.

Mindezek hatására Magyarország megítélése a pénzpiacon nem romlott, továbbra is jó adósként tartják számon hazánkat. Normálisak és korrektek az MNB kapcsolatai a hitelezőkkel, beleértve a nemzetközi pénzügyi szervezeteket, így a Világbankot és a Nemzetközi Valutaalapot is. A nettó adósságállomány tavaly a tervezett meghaladó mértékben növekedett, s ez több hitel felvételét tette szükségessé. Az MNB két új hosszú lejáratú kölcsönmegállap-

podást kötött a Világbankkal. Ennek keretében az ipari szerkezetátalakítási programra 150 millió dollárt, a távközlés fejlesztésére pedig 70 millió dollárt kölcsönöz a Világbank. Júliusban a Deutsche Bank szervezésében 400 millió dolláros hitelt vett fel az MNB, a japán piacon pedig 600 milliárd yen összegben bocsátott ki kötvényt. Az év végén — az NSZK kormányának garanciája mellett — az MNB a német kereskedelmi bankoktól 12 éves lejáratú, 1 milliárd márka értékű kölcsönt vett fel.

Az adósságállomány gyorsabb mértékben emelkedett, mint azt a folyó fizetési mérleg hiánya indokolná. Ez azzal magyarázható, hogy az MNB az új hiteleket elsősorban erős valutákban — márkában és a yenben — vette fel. Időközben a dollár árfolyama jelentősen csökkent, s ez önmagában növelte a dollárban nyilvántartott adósságállományt.

Kedvezően változott az adósságállomány szerkezete. Az MNB hosszú lejáratú kölcsönökkel váltja fel régebbi rövidebb lejáratú hiteleket. Ennek eredményeként — az adósságállomány növekedése ellenére — az egy évre eső lejárat csökkent. 1987-ben 3,5 milliárd dollár értékű új hitelt vett fel a bank. A tervek szerint 1988-ban már csak 2,5, 1989-ben pedig 1,75 milliárd dollár értékű új hitelt kell felvenni, ha a terveknek megfelelően javul a külkereskedelmi és a folyó fizetési mérleg.

A rubelelszámolású külkereskedelmi forgalomban 280 millió rubel aktívumot értek el a vállalatok. Valamennyi KGST-tagországba többet exportáltak, mint amennyit vásároltak. Így a rubelelszámolású viszonylatban a nettó adósság tovább csökkent. A tervezett ütemnek megfelelően csökkent a Szovjetunióval szemben felálló hosszú lejáratú adósság, s növekedtek hosszú lejáratú hitelkihelyezéseink és rövid lejáratú követeléseink.

A bankrendszer múlt év januári átszervezését nagyobb zökkenők nélkül sikerült megoldani. A kereskedelmi bankok induló pozíciója kedvezőbb volt a tervezettnél, ezért az MNB az év során fokozatos szigorításokat hajtott végre. Ezek két banknál likviditási problémákat okoztak, és kényszerítették őket igénybe venniük. Elsősorban az Országos Kereskedelmi és Hitelbanknál jelentős a kényszerhitel-állomány, de a Magyar Hitelbank is csak ennek igénybe vétele révén tudta fizetőképességét fenntartani. A mintegy 25 milliárd forint értékű kényszerhitelt a két banknak az első negyedévben vissza kell fizetnie.

A kedvezőtlen helyzet elkerülhető lehetett volna, ha az érintett kereskedelmi bankok megfontoltabb hitelezési politikát folytatnak — hangsúlyozta Timár Mátyas. A jövőben a központi bank erőteljesebben ösztönzi a pénzügyi intézeteket szelektív hitelezési gyakorlat kialakítására. Ettől a vállalati gazdálkodás hatékonyságának javulását várják. Ahol ezt más módon nem sikerül kikényszeríteni, ott lefolytatják a szanalási, illetve a csőd-eljárásokat.

Az idei feladatokról Timár Mátyas elmondotta, hogy a hitelpolitika a stabilizációs és kibontakozási program megalapozását tekintve elsődleges céljának. Alapvető cél a konvertibilis fizetési mérleg hiányának csökkentése. A nem rubelelszámolású folyó fizetési mérleg hiánya az idén nem haladhatja meg az 500 millió dollárt. Az MNB a monetáris szabályozással továbbra is szigorítja a pénzügyi állományt. Arra lehet számítani, hogy mérséklődik a hitelállomány növekedése, mivel a költségvetésnek a múlt évinél kevesebb kölcsönre van szüksége. Elsősorban a vállalati hitelállomány emelkedik 1988-ban.

A pénzügyi helyzet növekedése 1988-ban nem haladhatja meg a 3-4 százalékos. Ezt az MNB a monetáris eszközök hatékony alkalmazásával, a szigorú jegybanki refinanszírozással, a kötelező tartalékráta-előírással, a kamatpolitikával és nyílt piaci műveletekkel kívánja elérni.

Újdonság, hogy a kereskedelmi bankok az idén korlátozott keretek között bekapcsolódhatnak egyes deviza- és lakossági bankműveletekbe is. Többek között devizaszerződést köthetnek meghatározott összeghatárig a vállalatokkal, hozzájárulva azok termékeinek külföldi értékesítéséhez. A feltételek megteremtése után a kereskedelmi bankok is vezethetnek lakossági és egyes vállalati devizaszámlákat. A lakásfinanszírozási rendszer korszerűsítésével a kereskedelmi bankok részt vehetnek a lakossági bankműveletekben is. Kezdetben ez különböző értékpapír-ügyleteket, új típusú értékpapírok — pénztárjegyek, betétjegyek — kibocsátását jelent. A jelenlegi lakossági pénzügyi intézeteknél is megteremtik a kereskedelmi banki működés feltételeit. Az OTP tervezte tevékenységi körének továbbfejlesztését, szervezésének korszerűsítését.

Várhatóan több szakosított pénzügyi intézet is kereskedelmi banki jogosítványt kap az idén. Többek között az Általános Vállalkozási Banknál, a Mezőbanknál, az Unió Banknál és az Interinvestnél láttak hozzá a szükséges feltételek kialakításához. Amennyiben ezeket sikerül rövid időn belül biztosítani, az év második felétől kereskedelmi bankokként kapcsolódhatnak be a hazai finanszírozásba. (MTI)

## Áruforgalmi jelentés

# Mennyit költöttünk tavaly?

A Kereskedelmi Minisztérium most közzé tett áruforgalmi jelentése összegzi az elmúlt év kiskereskedelmi adatait, s képet ad a decemberi — a korábbiaknál lényegesen élénkebb — forgalomról, valamint az áruellátásról.

1987-ben a kiskereskedelmi forgalom 638,7 milliárd forintot tett ki, ez folyó áron 13,3 százalékkal magasabb volt a megelőző évinél, a lakosság 75 milliárd forinttal többet költött el az üzletekben, mint 1986-ban. A növekedés csaknem kétszerese volt a tervezett 6,7 százalékos forgalomgyarapodásnak. Változatlan áron 5,2 százalékkal emelkedett egy év alatt az értékesítés a tervben szereplő 0,1 százalékkal szemben.

Az év folyamán 190 milliárd forint értékű élelmiszer forgalmazott a kereskedelem; a ruházati termékek értékesítéséből 74,4 milliárd forintos bevétele származott; vegyiparcikkekből pedig csaknem 312 milliárd forint értékűt adtak el. Ebben az árucsoportban volt a legdinamikusabb a növekedés, a forgalom folyó áron 16,8 százalékkal haladta meg az előző évit. A kereslet akkor élénkült meg a legerőteljesebben, amikor nyilvánosságra kerültek a várható árváltozások.

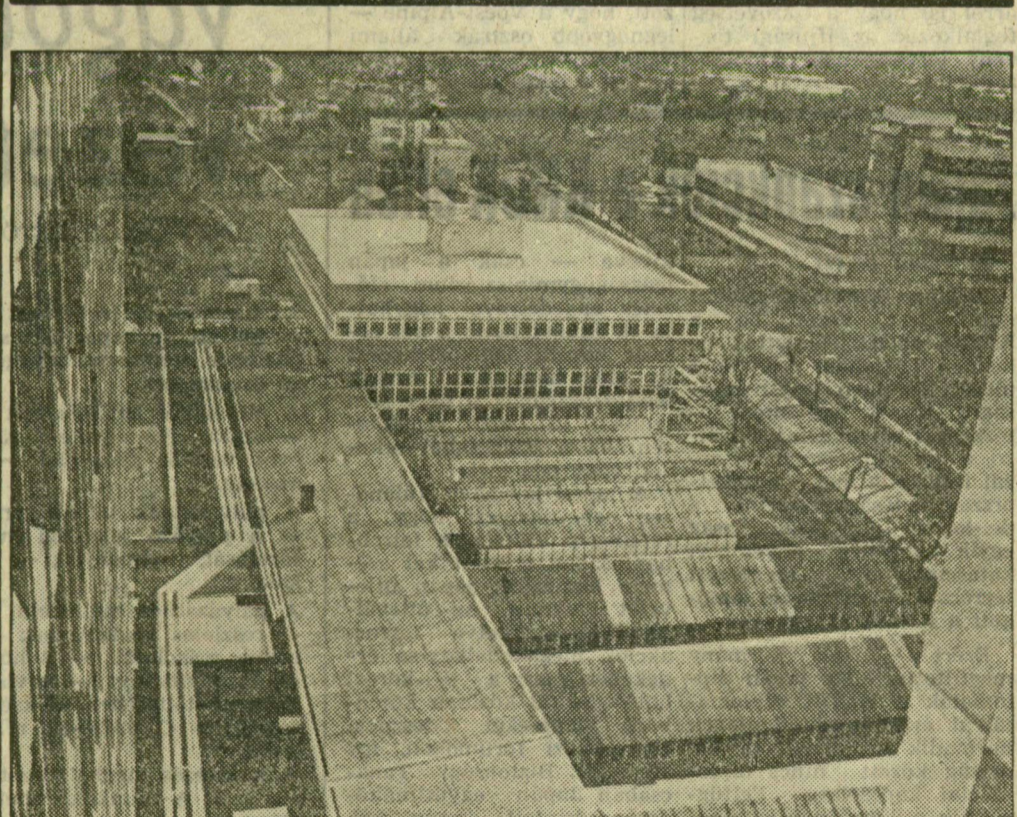
A jelentés megállapítja, hogy december első felében tökélethibából kiegyensúlyozott volt az ellátás, s az ünnepek közeledtével a választék is szélesedett. Az áremelkedések bejelentését követően azonban az év utolsó napjaiban a rendkívül nagy igényeket a kereskedelem nem mindenütt tudta kielégíteni.

A ruházati termékek közül különösen gyermekholmiból vásároltak sokat, hiszen köztudott volt, hogy ezeknek ára jelentősen emelkedik. A méterárak iránt is növekedett az igény, s ezzel a kínálat lépést tudott tartani. Javult a felsőkonfekció

választéka, viszont kabátokból helyenként igen szegényesnek bizonyult a kínálat. Az iparcikkekben karácsony előtt elsősorban az ajándékozható cikkeket — háztartási kisgépeket, üveg- és porcelánárakat és hirdaástechnikai cikkeket — vásároltak. Zseb- és táskarádiókból — elsősorban Budapestben — az import jó kínálatot tett lehetővé, a magnós autórádió, lemezjátszó, videomagnó azonban az előző hónapokhoz képest lényegesen kevesebb volt. Ország-

szerte javult viszont a fekete-fehér és színtelevisziókínálat az év utolsó hónapjában. Az elektromos háztartási gépekből — elsősorban automata mosógépekből, hazai és import hűtőszekrényekből, fagyaszítóládákból, villanytűzhelyekből — az ünnepek előtt sem tudták kielégíteni az igényeket.

Decemberben megélnékült a tűzép-telepek forgalma, szénből és brikettből azonban akadozott az ellátás. Elsősorban a minőségi szén hiánya okozott gondot.



Somogyi Károlyné felvétele

BIOTECHNIKA RT. Madártávlatból — az MTA Biológiai Kutatóintézete tetejéről — nem látszik, hogy az új épületben megjavában dolgoznak a szerelők. Az Újszegeden fölépült Biotechnika Rt. laboratóriumaiban a befejező szakipari munkálatok folynak, a generálkivitelező Délép ígérete szerint május végére az épületet átadják. A létesítmény, elkészülte után, a hazai biotechnológiai kutatások fontos bázisa lesz majd.